

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-394-4-61>

Малов Олег, викладач кафедри образотворчого мистецтва і дизайну,
Київський університет імені Бориса Грінченка

Конкурси художньої фотографії в Україні: проблеми відбору та термінології

Ключові слова: *фотографія, конкурс фотографії, жанр, сучасне мистецтво.*

Oleg Malov, lecturer at the Department of Fine Arts and Design,
Borys Grinchenko Kyiv University, Kyiv, Ukraine

Art photography competitions in Ukraine: selection and terminology issues

Abstract. Based on personal experience of participating in numerous photo competitions supported by the National Union of Photo Artists of Ukraine, the author highlights issues related to selection and terminology in photographic art. The author emphasizes the challenges in determining the subject matter and classifying works by genre, as photography differs from traditional art and cannot be clearly classified. Many of the submitted works do not always correspond to the declared topics, which leads to disputes between the jury members. Additionally, the subjective nature of the terminology, especially in defining photographic styles, makes it difficult to select works objectively. Addressing these issues requires raising awareness of the photographic community and organizing educational events, such as public lectures on contemporary photography and art.

Key words: *photography, photography open call, genre, contemporary art.*

Спираючись на досвід проведення близько десяти конкурсів фотографії за підтримки НСФХУ як члена журі, хочу звернути увагу на певну залежність між способом визначення заявленої тематики і складнощами відбору фото до шортлиста. Особливості фотографії як медія вносять багато коректив у звичну для нас класифікацію творів мистецтва та ділення на жанри. Дослідники історії фотографії звертають увагу на неможливість віднести ту чи іншу фотографію до певного стилю, жанру чи естетичного канону. Причину цього Ролан Барт вбачає в тісному зв'язку зображення з нескінченно різноманітною реальністю, відбитком якої воно є. Бомонт Ньюхолл, намагаючись якось структурувати експозицію виставки до сторіччя фотографії, був вимушений визнати, що кожна фотографія «сама собі канон» і що її ознаки так чи інакше не будуть вкладатись в якісь нормативи, які ми обираємо для будь-якої систематизації.

Тематика конкурсів, які ми зараз можемо розглянути, зазвичай обиралась з огляду або на звичні для нас жанри (портрет, пейзаж, стрітфото тощо) або на популярні стильові напрямки мистецтва кінця XIX – XX ст. (абстрактна, пікторіальна, концептуальна або сюрреалістична фотографія). І якщо в першому випадку особливих складнощів не виникало, ані з рівнем та відповідністю темі поданих робіт,

ані з подальшим відбором, то у випадку «стильових конкурсів» з'являється ціла низка складнощів.

По-перше: Дуже багато фотографів подає роботи, відповідність яких заявленій тематиці дуже сумнівна. По-друге: з приводу багатьох зображень виникають суперечки серед членів журі. Одна й та сама фотографія може бути під сумнівом, чи включати її до шортлиста і водночас претендувати на отримання певної відзнаки. Причину таких розбіжностей можна вбачати в різному ступені суб'єктивності в визначеннях самої термінології. Якщо жанрове ділення опирається на цілком об'єктивні ознаки, і портрет ніхто не сплутає з пейзажем, то визначення стилів опирається на досить недетерміновані характеристики пов'язані з рівнем спотворення кольору та форми об'єктів, рівнем їх спрощення або ускладнення. Ми на сьогодні маємо досить чіткі визначення термінів фовізм і імпресіонізм, але при описі конкретних об'єктів і їх віднесення до певного стилю результат може певною мірою залежати від настрою експерта.

Тобто на практиці ми стикаємось з тим, що тематика конкурсів визначена на основі певних стилів виявляється набагато вужчою ніж в інших випадках, коли ми спираємось на більш загальні уявлення про мистецтво та його класифікацію. На поверхню гостріше виходить проблема загального рівня обізнаності фотографічної спільноти. Виникає необхідність додаткових роз'яснень на етапі оголошення конкурсу та проведення публічних лекцій освітнього характеру стосовно певних напрямків в сучасній фотографії та мистецтві загалом.

